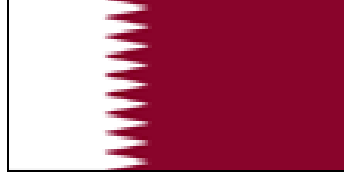

KONYA TİCARET ODASI

KATAR ÜLKE RAPORU

Etüd-Araştırma Servisi
Şubat 2008

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I KATAR HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. Ülke Kimliği	1
1.2. Kısa Tarihçe	2
1.3. Siyasi Yapı	2

BÖLÜM II GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. Ekonomik Durum	4
2.2. Ekonomideki Belli Başlı Sektörler	5
2.2.1. Tarım Sektörü	5
2.2.2. Sanayi Sektörü	6
2.2.2.1. Madencilik ve İşleme Sektörü.....	6
2.2.2.2. Petro-Kimya Sektörü.....	7
2.2.2.3. Çelik ve Alüminyum Sektörü	8
2.2.3. İnşaat Sektörü.....	8
2.3. Yatırım Ortamı ve Teşvikler	9
2.4. Dış Ticaret.....	10

BÖLÜM III TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

3.1. Ticari İlişkiler	12
3.2. Yatırım İlişkileri	13
3.3. Müteahhitlik Hizmetleri	13
3.4. İkili Anlaşma ve Protokoller, KEK Toplantıları	13
3.5. İşbirliği Alanları ve İkili Ticaretin Geliştirilmesi İçin Alınabilecek Önlemler	14
3.6. Değerlendirme	15
3.7. Yararlı Adresler	15

KAYNAKÇA.....	17
----------------------	-----------

BİRİNCİ BÖLÜM KATAR HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. ÜLKE KİMLİĞİ

Resmi Adı:	Katar Devleti
Yönetim Şekli:	Emirlik
Emir:	Şeyh Hamad bin Khalifa Al Thani (27 Haziran 1995'ten bu yana)
Başbakan:	Şeyh Hamad bin Jassem bin Jabor Al Thani (3 Nisan 2007'den bu yana)
Başkent :	Doha
İdari Yapı :	Katar en büyük yönetsel birimi olan 10 tane şehre bölünmüştür. Ed-Doha, El Huvariye, El-Cemiliye, El-Havr, El-Vekre, Er-Reyyan, Cariyan El-Betne, Eş-Şimal, Em Salal, Mesaid
Bağımsızlık günü:	3 Eylül 1971 (İngiltere'den)
Milli bayram:	Bağımsızlık Günü, 3 Eylül (1971)
Yüzölçümü :	11,437 km ²
Nüfus :	907,229 (Temmuz 2007 verileri)
Dil :	Arapça (resmi), İngilizce
Din :	Müslüman (%77.5), Hıristiyan (%8.5), Diğer (%14)
Etnik Gruplar:	Arap (%40), Hintli (%18), Pakistanlı (%18), İranlı (%10), Diğer (%14)
Para Birimi :	Katar Riyali (QAR), 1\$ = 3.64 QAR

1.2. KISA TARİHÇE

Katar'ın bulunduğu bölge taş devrinden beri yerleşim almaktadır. 7 yüzyılda İslam dininin yükselmesinden sonra, bölgede Arap Halifeliği oluşturulmuştur. 18. yüzyılda ise bölge şu andaki Suudi Arabistan bölgesindeki Vahabilerin eline geçmiş ve daha sonra Thani hanedanlığı diğerinin yerine geçmiştir. 1871-1913 yılları arasında Türklerin eline geçen ülkede Al Thani yardımcı idareci olarak atanmış ve takip eden zamanda İngiltere'nin koruması altına Emir olarak bilinen Abdullah bin Jassim ile girmiştir. 1971 yılında Büyük Britanya'dan bağımsızlığını elde etmiştir. 1972 yılında yönetimde olan Emir Ahmad ibn Ali al Thani, kuzeni Khalifa ibn Hamad al Thani tarafından tahttan indirilmiştir. Kendisi de oğlu ve mirasçısı olan Hamad bin Khalifa al Thani tarafından yönetimine son verilmiş ve temel sanayi modernleşme programları başlatılmıştır.

1981 yılında Katar Körfez işbirliği Konseyinin oluşması için komşu ülkelere katılmıştır. Ülke istikrarı İran-İrak savaşı ile 1980'lerde tehdit edilmiştir. Bahreyn ile Hawar adası ve doğal gaz üzerine olan karasal anlaşmazlıkları 1992 yılında Suudi Arabistan ile genel sınırlar üzerine silahlı çatışmalara neden olmuştur. Bu anlaşmazlıklar 2001 yılında kadar tam anlamıyla çözülememiştir. 1991 yılındaki Körfez savaşı sırasında Katar toprakları koalisyon kuvvetleri tarafından konuşlandırılmıştır. Filistinliler Filistin Kurtuluş Savaşında misilleme yapmak amacı ile ülkeden çıkarılmış ancak daha sonra ilişkiler normale dönmüştür. Körfez savaşından sonra da Irak hala Katar'ın petrol kaynakları için bir tehdit oluşturmaya devam etmiş ve ABD ile bir savunma paktı imzalanmış ayrıca Irak ile de ilişkiler yeniden düzeltilmiştir.

1990 yıllarının sonlarında daha ılımlı bir politika izleyen Şeh Hamad basın sansürünü biraz rahatlatmış, İran ve İsrail ile olan ilişkilerin geliştirilmesini yardımcı olmuştur. Ayrıca ulusal hükümetin ve kurumsal seçimlerin demokratikleşmesi çalışmalarına başlamıştır. 2003 yılında seçmenler Danışma Meclisini Emir'in onayı ile seçmiştir. Kadınlar seçme ve seçilme haklarına da sahip olmuşlardır. Anayasa, 2004 yılında Emir tarafından onaylanmış ve 2005 yılında Al Udeid hava merkezi 2001 yılından beri ABD askeri kuvvetleri tarafından kullanılmaktadır.

1.3. SİYASİ YAPI

Katar, mutlak monarşi ile yönetilen bir Emirliktir. 1972 yılında Şeyh Khalifa Bin Hamad Katar Emiri unvanıyla ülkenin başına geçmiştir. Emir Khalifa, oğlu Şeyh Hamad bin Khalifa Al Thani tarafından kansız bir darbe ile 1995 yılında devrilmiştir.

Bütün güç Emir'in elinde olup, Emir tarafından atanan kabine ise idari işleri yürütmektedir. Ülkede, demokrasiye geçiş sürecinde önemli bir adım olan yeni Anayasa 29 Nisan 2003 tarihinde halkoyuyla kabul edilerek 8 Haziran 2005'te yürürlüğe girmiştir. Yeni Anayasaya göre yönetim gücünün bir kısmı 45 sandalyelik danışma meclisine devrolmuştur.

KATAR ÜLKE RAPORU

Yeni Anayasa'da düşünce özgürlüğü, dini inanç ve ibadetlerde özgürlük ile haberleşme özgürlüğü güvence altına alınmış, ayrıca yargının bağımsız olması, yargı ve yasaların üstünde hiçbir otoritenin yer almaması hükme bağlanmıştır.

Katar Emiri Şeyh Hamad 3 Nisan 2007 tarihinde istifa eden Şeyh Abdullah'ın yerine, Şeyh Hamad bin Jassem bin Jabor Al Thani'yi Başbakanlığa atamıştır. Yeni Başbakan daha evvelki görevi olan Dışişleri Bakanlığını da uhdesinde bulundurmaya devam etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM GENEL EKONOMİK DURUM

2.1. EKONOMİK DURUM

Katar, yaklaşık 250.000'i yerli ve geri kalanı yabancı olmak üzere 907.000 civarında nüfusa sahip olmasına rağmen doğal gaz rezervleri bakımından dünyada Rusya ve İran'dan üçüncü sırada yer almaktadır. Sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ihracatında ise dünya birincisidir.

Özellikle son yıllarda doğal gaz alanında yaptığı faaliyetlerle kişi başına milli gelirini 40.000 ABD Dolarına çıkartmayı başarmış ve bu nedenle, Arap Ülkeleri arasında en zengin ülke konumuna gelmiştir. Katar, 10 yıl içinde halen 10 milyon ton civarında olan doğal gaz üretim kapasitesini, çoğunluğu sıvılaştırılmış olmak üzere yıllık 80 milyon tona çıkartmayı düşünmektedir. Bu üretim kapasitesiyle, dünyada birinci sıraya yerleşmeyi hedeflemektedir. Bu miktarın, ülkenin milli gelirini yıllık 80 milyar dolara çıkaracağı düşünülmektedir. Bu gelişmeye bağlı olarak on yıllık süre sonunda, dışardan 1.5 milyon işgücünün mevcut nüfusa ekleneceği hesaplanmaktadır.

Katar'ın ekonomik büyümesinde son zamanlarda önemli bir derecede artış gözlenmiştir. Bunun sebebi de petrol fiyatlarının yüksek seyretmesi olarak verilebilir. Ürün çeşitlendirilmesine gitmek amacı ile hızlı bir çalışma içerisine girseler bile, hala petrole olan bağımlılık çok yüksek seviyelerdedir. Ayrıca Katar bölgede önemli bir gaz üreticisi ülkesi haline gelmiştir. 1975 yılında petrol fiyatları dört katına çıkmış ve bunun neticesinde, petrol GSYİH'nın % 71.9'nu karşılamıştır. 1990'ların sonlarında petrol fiyatlarının düşmesi sonucunda petrol ve gaz sektörünün payı % 50'lerin altına inmiş ve takip eden üç yıl içerisinde de tekrar petrol fiyatlarının yükselmesi ile birlikte yükselişe geçmiştir. 2004 yılında petrol ve gaz sektörünün GSYİH'daki payı % 60 seviyelerindedir. Devlet petrol kaynaklarından elde ettiği bu gelirleri altyapı projelerine, hizmet sektörüne ve yerel ekonomiye aktarmaktadır. Katar petrolü 7 offshore ve 1 adet kara sahasından üretilmektedir. Doğal gazın Katar ekonomisindeki önemi de gün geçtikçe artmaktadır. Petrol rezervleri 150 milyar varil civarında olup, rezervlerinin bu üretim hızıyla 300 yıldan fazla bir ömrü olduğu hesaplanmaktadır. Gaz, ihraç gelirleri arasında özel bir yere gelmiş olup, ayrıca petro-kimyasal projelerin beslenmesi açısından önem arz etmektedir.

Ekonominin petrol fiyatlarına bu kadar bağımlı olması, ülkeyi uluslararası petrol fiyatlarında meydana gelen değişikliklerden çok kolay etkilenebilir hale getirmektedir. Bu yüzden doğal gaz rezervlerinin artırılması ile ilgili araştırma çalışmaları yoğunlaştırılmakta ve gaza dayalı sanayilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ekonomiyi çeşitlendirmek amacı ile devlet bazı önlemler almaktadır. Devletle ilgili bazı işlerin ve hizmetlerin özelleştirilme işlemine başlanmıştır. Ayrıca elektrik ve su dağıtım ağlarının özelleştirilmesi ile ilgili olarak da çalışmalar yapılmaktadır. Katarlıların sağlık harcamaları için sembolik ücretle uygulanmaya başlamıştır. Başka ülkede yaşayan Katarlılar için de daha yüksek ücretler uygulanmaktadır. Petrol, buğday ve şekerde uygulanan teşvikler kaldırılmıştır. 1998 yılında Doha Securities Market (DSM) kurulmuştur.

Katar ekonomisinin petrole olan bağımlılığı devletin uluslararası petrol piyasasındaki fiyat hareketlerine karşı ülke ekonomisini hassas hale getirmiştir. Düşük petrol fiyatlarının olduğu yıllarda büyük bütçe açıkları oluşmuştur. Ülkenin petrol gelirlerine olan bağımlılığını azaltmak için, devlet ekonomiyi çeşitlendirmeyi planlamaktadır. Doğal gaz kaynaklarının gelişmesi ve gaza dayanan sanayilerin gelişmesi işine odaklanılmaktadır. Büyük oranlı borçlanmalar, devleti 1990'lı yıllarda yerli altyapı harcamalarını düşürmesine neden olmuştur. Katar tüccar topluluğu yerel altyapılar üzerine yapılan harcamaların azaltılmasına alışık değildirler. 2000 yılından itibaren yükselen petrol fiyatları nedeni ile harcamalardaki kısıtlamalar kaldırılmıştır. Ekonomiyi çeşitlendirmek amacı ile hizmet sektörünün ve bazı devlet işlerinin özelleştirilmesine başlanmıştır. Maliye Bakanlığı enerji ve su dağıtım ağlarının özelleştirilmesine çalışılmaktadır.

TABLO 1. Temel Ekonomik Göstergeler

	2003	2004	2005	2006	2007
GSYİH (milyar dolar)	23,7	31,6	42,1	52,7	59,1
GSYİH Büyüme Oranı (%)	3,5	20,8	6,1	7,1	7,8
Enflasyon Oranı (TÜFE %)	2,3	6,8	8,8	11,8	12,0
İhracat (milyar dolar)	13,3	18,6	25,7	30,3	33,7
İthalat (milyar dolar)	4,3	5,4	9,0	12,3	15,3
Dış Borçlar (milyar dolar)	16,9	18,2	22,4	25,7	31,1

Kaynak : Economist Intelligence Unit, 16 Ocak 2008

2.2. EKONOMİDEKİ BELLİ BAŞLI SEKTÖRLER

2.2.1. Tarım Sektörü

Genellikle çorak bir ülke sayılan Katar, 1970'lerden sonra önemli gelişmeler kaydetmiştir. Tarım Katar'ın GSYİH'nın % 0.2'sini sağlamaktadır. Toplam işgücünün ancak % 2'si tarımda çalışır. Ülke iklimi ve kıt su kaynakları bu sektörün gelişmesini önlemektedir. Resmi raporlara göre Katar'ın toplam alanının % 0.7'si ekilebilir alana sahiptir. Tarım üretimini teşvik etmek amacı ile ekilebilir alanların tamamı devlete aittir. Çiftçilerin büyük bir çoğunluğu işlerini terk etmiş ve tarım sektörünü ülkeye göçen işçilere bırakmıştır. Katarlı zenginlerin sahibi olduğu çiftliklerde, daha ziyade Filistinli göçmenler çalışırlar. Yerel kişiler devlet tarafından verilen teşviklere rağmen tarım sektörüne girmemektedirler.

Sektör önündeki sınırlamalara karşın, tahıl üretiminde son zamanlarda artış yaşanmaktadır. Sebze üretiminde ise ülke, ihtiyacını karşıladığı gibi, bir miktarını da ihraç etmektedir. Toplam tarımsal gelirin % 25'ini sebze üretimi, % 20'sini hayvan yemi, % 12'sini süt ürünleri teşkil eder.

Yeraltı suyu bakımından zengindir ancak çok miktarda mineral ve tuz içerdiğinden, tarımda ve içme suyu olarak kullanılamaz. Son yıllarda kurulan tesislerle, deniz suyu arıtılarak tarım ve içme suyu ihtiyacı karşılanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca Doha'nın güneyinde, bir de atık su temizleme istasyonu kurulmuştur. Bu istasyonun arıttığı sular, yeniden kullanılmaktadır.

2.2.2. Sanayi Sektörü

Katar'da 1970'li yılların başından beri petrol dışı sanayi sektörlerinin gelişmesi için çaba sarf edilmektedir. Bunun yanı sıra bir demir - çelik kompleksine sahiptir. Yine çimento, çeşitli asitler ve yapay gübreler üreten fabrikalar kurmuştur. Bunun yanı sıra devlet desteğiyle çok sayıda küçük sanayi kuruluşu ve atölye kurulmuştur. Bunların başında da meşrubat, konfeksiyon, mobilya ve kimyasal madde üretimiyle ilgili sanayi kuruluşları gelir. İmalat sanayisinin gayri safi yurtiçi hasıladaki payı % 13'tür. Çalışan nüfusun yaklaşık % 7.5'i sanayi sektöründe iş görmektedir. Buna petrol tesislerinde çalışanlar da dahildir.

Katar'ın en önemli sanayi kuruluşları hiç kuşkusuz petrol ve doğal gaz üretimine yönelik tesislerdir. Doğal gazın sıvılaştırılması ve yine doğal gazdan amonyak, üre, gübre, likit gaz vs. üretmek için çeşitli tesisler kurmuştur. Orta dönemde petrol ve gaz sektörüne yapılan yatırımın değeri 10 milyar \$'ı aşmıştır. Yatırımın çoğunluğu gaz ile ilişkili ürünlere yönelmektedir. Enerji ve Sanayi Bakanlığı, 1992 yılında sanayileşmenin geliştirilmesi amacı ile kurulmuştur. Büyük projelerin dışında özel sektörü teşvik ederek küçük ve orta ölçekli firmaları geliştirmek amacı ile fizibilite çalışmalarına devam edilmektedir. Katar Sanayi Kalkınma Bankası 1996 yılında borçlanmalara aracılık etmesi amacı ile kurulmuştur.

Katar gaza dayalı ürünlerin sayısını artırarak ihracata yönelmeyi amaçlamaktadır. Rezervlerin geliştirilmesi 1992 yılında 8 gaz kuyusu ve iki kuyu platformu ile başlatılmıştır. Günde 22.6 milyon m³ gaz ve 50 000 varil/gün yoğunlaştırılmış gaz üretimi vardır. Devlet bütün çabalarını üç ana başlık altında yoğunlaştırmıştır. Sıvılaştırılmış doğal gaz, boru gazı ve gazsızı arası bir ürün. Ayrıca Kuzey sahalarındaki gaza dayalı ürünleri geliştirmek için de çaba içerisinde.

2.2.2.1. Madencilik ve İşleme Sektörü

Katar ekonomisinin en büyük ürünü petrol olup, 2007 yılındaki GSYİH'sının %'60'ını sağlamaktadır. Petrol Dukhan'da, Doha'nın 85 km güney batısında karada bulunmuştur. 10 yıl sonra da ilk yüklemelere başlanmıştır. Denizdeki araştırmalar 1952 yılında başlamış ve ilk olarak Idd alSharqi'de bulunmuştur. Maydan ve Bul Haninel isimli iki offshore bölgesi 1965 ve 1969 yıllarında keşfedilmiştir. Katar aynı zamanda Bunduq'da, Abu Dhabi ile % 50-50 esasına dayanan küçük bir offshore sahasına da sahiptir.

Katar'ın ilk petrol sahası BP, Katar Petrol Şirketi ve Royal Dutch/Shell ve Katar Shell şirketi tarafından işletilmiştir. 1976 yılında devlet karada olan petrol işletmelerinin yönetimini 1976 yılında, offshore petrol işletmelerinin yönetimini ise 1991 yılında ele geçirmiştir. 1970'lerde toplam rezerv 4.9 milyar varil olarak tahmin edilirken, bu rakam 1995 yılında 3.7 milyar varilin altına inmiştir. Son zamanlarda yapılan araştırmalar neticesinde rezervin 15.2 milyar varil civarında olduğu belirtilmektedir. Petrol üretimi ise 1970'li yılların tamamında 400.000 varil/gün ile 500.000 varil/gün arasında değişmekteydi. 1980 yıllarında bu üretim düşmeye başlamış ve 1985 yılında 290 000 varil/güne kadar gerilemiştir. 1991 yılında Fransız Elf şirketi Al Khaleej'de yaklaşık olarak 1 milyar varil tutarında bir rezerv keşfetmiştir. Bu keşif devleti üretim seviyesini artırmak için yabancı şirketleri davet etmek konusunda teşvik etmiştir. Daha sonraki 10 yılda ise üretim seviyeleri tekrar

yükselmeye başlamıştır. 2005 yılı itibariyle Katar'ın üretimi 1.1 milyon varil/gün olarak verilmektedir.

Katar'ın kuzey bölgeleri dünyanın en büyük tek (birleşik olmayan) konsantrasyon doğal gazı rezervlerine sahiptir. Ayrıca dünyada da üçüncü büyük doğal gaz rezervlerine sahip ülkesidir. Tahmini rezervi ise 900 trilyon feet küptür. Kuzey sahalarının ilk araştırması 1987 yılında başlamıştır. Devletin son zamanlarda en fazla yoğunlaştığı konu Kuzey Gaz Sahalarının geliştirilmesidir.

Bugün Katar Sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ihracatında ise dünya birincisidir. Katar ilk doğal gaz sıvılaştırma tesisini 1974 yılında karada bulunan birleşik gazlardan elde etmiştir. Tesislerde 1.284 ton/yıl propan, 851 ton/gün bütan, 588 ton/gün yoğunlaşmış gaz ve 1350 ton/gün etan ile zenginleştirilmiş gaz üretilmektedir. 1980 yılında ikinci bir NGL tesisi üretime geçmiştir. 1991 yılında üçüncü NGL tesisi de devreye alınmıştır. 2003 yılında dördüncü tesisin devreye girmesi ile QP, NGL kapasitesini iki kattan daha fazla arttırmıştır.

2.2.2.2. Petro-Kimya Sektörü

Kuzey sahalarının bolluğu Katar'ı petro-kimya sektöründe değişik ürün kategorilerinde yabancı şirketlerle işbirliğine gitmesine neden olmuştur. Qatar Petrochemical Company (Qapco), Orta Doğu'nun düşük yoğunluktaki polietilen (LDPE) üretiminde en büyük şirkettir. Şirket 1980 yılında kurulmuş ve 1996 yılında genişlemeye başlamıştır. Yıllık kapasitesi 535 000 ton etilen ve 390 000 LDPE olarak verilmektedir. Qapco ayrıca 470 milyon \$ harcayarak yeni bir etilen parçalama ünitesi kurmayı planlamakta ve bunun neticesinde elde edilen etilen üretimini 1.3 milyon ton/yıla çıkarmayı planlamaktadır. Qapco, Qatar Petroleum Company'nin % 80 oranında bir payına sahiptir. Fransız Atofina ve İtalya'nın Enichem adlı şirketlerinin de her birinin % 10'luk payları vardır. Qapco aynı zamanda Atofina ve QP ile doğrusal LDPE üretmek amacı ile bir ortak yatırım işine girmiş olup, kapasitesi 450 000 ton/yıl olarak verilmektedir. Projenin 2007 yılının sonunda faaliyete geçmiştir.

Benzer şekilde Qatar Fertiliser Company (Qafco) da bölgenin en büyük kimyasal gübresi üreten kuruluşudur. Kurulmuş olduğu 1975 yılından beri, Qafco 4 kat daha fazla büyümüştür. 2004 Mart ayında verilen bir kararla yaklaşık olarak 500 milyon \$'a mal olacak ve üretim kapasitesi ise 2 000 ton/gün olan Amonyak ve 3200 ton/gün olan üre üretimi için karar alınmıştır. Şu andaki üre kapasitesi 2.8 milyon ton/yıl ve amonyak kapasitesi ise 2 milyon ton/yıl olarak verilmekte ve tek bir yerden üretilen dünyanın en büyük gübre üreticisi olduğu belirtilmektedir.

Katar aynı zamanda diğer petrokimya projelerine de yatırım yapmaya devam etmektedir. Qatar Fuel Additives Company (Qafac) 2004 yılında 540 000 ton metil üçüncü bütül eter ve 711 000 ton metanol üretmiştir. Proje Haziran 1999 yılında faaliyete geçmiş olup, % 50'si QP, % 20'si OPIC Hollanda Antilleri ve % 15'i ise Lee Chang Yung Chemical Industry Tayvan ve Kanadalı International Octane Ltd tarafından alınmıştır. Qapco, Qafco, Qafac, Qatar Steel Company ile birlikte Qatar Holding Company (IQ)'nun sanayi bölümlerini oluşturmaktadır.

2003 yılında Qatar Vinyl Company 198 000 ton/yıl etilen diklorit, 279 000 ton/yıl vinil klorit monomer ve 336 000 ton/yıl kostik soda üretmiştir.

Katar kimyasal kompleksi ise Ocak 2003 tarihinde açılmıştır. 273 000 ton/yıl yüksek yoğunluktaki polietilen (HDPE), 189 000 ton/yıl düşük yoğunluktaki polietilen ve 47 000 ton/yıl Hexene1 üretilmektedir. Şirketin % 51'i QP tarafından sahiplenilmekte geriye kalan hisse ise ABD'nin Chevron Phillips Chemical Company adlı şirketine aittir.

2.2.2.3. Çelik ve Alüminyum Sektörü

Qasco 1978 yılında kurulmuş ve kapasitesi 780 000 ton/yıl çelik üretimine ulaşmıştır. Qasco, IQ Holdinginin bir kuruluşudur. Aynı zamanda metal sektöründe Yara International şirketi ile 570 000 ton/yıl kapasiteli bir alüminyum arıtma tesisinin kurulması ile ilgili bir anlaşma imzalanmıştır. Üretim bir yıl içerisinde de iki katına çıkarılması planlanmaktadır. Bu tesisin enerji ihtiyacını karşılamak için, 1000 MW gücünde bir güç santralinin de kurulması planlanmaktadır. Alüminyum fiyatları son yıllarda artmaktadır. Üretim 2008 yılında başlaması ve 2009 yılında da tam kapasiteye ulaşması beklenmektedir.

2.2.3. İnşaat Sektörü

İnşaat sektörünün geleceği devletin harcama planlarına bağlıdır. 1970 yılının başlarından 1980 yılının ortalarına kadar, Katar'da inşaat sektöründe bir sıçrama yaşanmıştır. Bunun nedenleri arasında da devletin alt yapı tesislerinin kurulması verilmektedir. 1980'lerin ortalarında petrol fiyatlarında meydana gelen düşüş, devletin yeni yatırımlar konusunda temkinli olmasını sağlamış ve bakım onarım gibi inşaat işlerinin yerel müteahhitler tarafından gerçekleşmesine yönelmiştir. Bu durum inşaat sektöründe arz fazlalığı oluşturmuş ve ülkeden inşaat sektöründe göç başlamıştır. 1990'lı yılların ilk yarısında ev ve ticari binalara olan inşaat talebi büyümüş ve devlet destekli inşaatların başlaması ile inşaat aktiviteleri arttırılmıştır. 1996 yılından sonra ana gaz projelerinin inşaatına başlanması ile devlet tekrar ülkede inşaat sektörünün ivme kazanmasını sağlamıştır. Bu yatırımlar sektörü teşvik etmiş ve 1996-1998 yılları arasında GSYİH'daki payı % 7'ye yükselmiştir. 2000-2004 yılları arasında inşaat sektöründe % 130 oranında bir büyüme yaşanmıştır. Gaz genişleme projesi tamamlandığında da İskan konusundaki talepte bir canlanma başlamış ve ülkeye yabancı işçi girişi hızlanmıştır. Gelecek 6 yıl içerisinde altyapı yatırımı olarak devletin 16 milyar \$ harcama yapması beklenmektedir.

Özel finans sektörü de inşaat sanayiinde önemli bir rol oynamaktadır. İnşaat sektöründe olan bu sıçrama aynı zamanda çimento sektörünü de olumlu etkilemiştir. Ancak Emirlikteki Qatar Cement Company bu talebi karşılayamamış ve genişleme planlarına başlamıştır.

2.3. YATIRIM ORTAMI VE TEŞVİKLER

Katar'ın enerji ve sanayi sektörlerine 120 milyar dolarlık ve altyapı, yol, konut, sağlık projelerine ise 50 milyar dolarlık yatırım yapması beklenmektedir.

Ülkenin, doğalgaz başta olmak üzere sadece doğal kaynakların değerlendirilmesi için yıllık en az 8-10 milyar dolar yatırım yapması gerekmektedir. Şu anda da başta Katar'ın başkenti Doha olmak üzere tüm ülkede toplam 100 milyar dolar tutarında konut, turizm, işyeri inşaatları ve havaalanı, köprü, karayolu gibi altyapı projeleri tüm hızıyla sürmektedir.

Çalışmalarına başlanılıp önümüzdeki 5 yıllık süreçte tamamlanması planlanan ve toplam yatırım tutarı 100 milyar dolar civarında olan başlıca kamu ve özel sektör projeleri şunlardır:

- Doğalgaz ve petrole dayalı 27 mega endüstriyel proje: 60 milyar dolar
- 2015 yılında yıllık 50 milyon yolcu kapasiteli yeni hava alanı yapımı: 5 milyar dolar
- Deniz doldurularak bankaların finansmanı ile özel sektöre ait Pearl-Gulf denilen yerleşim yeri: 2.5 milyar dolar
- En az 25 katlı 200 gökdelen: 10 milyar dolar
- 10 yıllık plan gereği otel, resort vs. gibi turizme yönelik tesisler: 15 milyar dolar,
- Toplu konutlar, villalar diğer bireysel konutlar: 5 milyar dolar
- Katar-Bahreyn arası deniz üzerinde yapılacak 45 km uzunluğunda köprü: 2 milyar dolar
- Şehirler arası ve şehir içi Karayolu ve bağlantılı 50 civarındaki yol ve köprü yapımı: 4 milyar dolar
- İnşaat sektörü bakımından bu büyüklükteki bir pazarın, başka bir Ortadoğu Ülkesinde olmadığı söylenebilir.
- Katar'ın öncelikli olarak geliştirmeye çalıştığı tarım, sağlık, eğitim ve turizm gibi hizmet sektörleri ve sanayi alanlarında yüzde 100 yabancı sermaye izni verilebilmektedir. Ülkede ofis açmak için yasal olarak yüzde 51'i yerli firmaya ait olmak üzere bir sponsorla anlaşılması gerekiyor.

Katar Hükümeti ülkeye yabancı yatırım gelmesini yoğun bir şekilde teşvik etmektedir. 2000 yılında çıkarılan yeni yasa ile yabancı şirketlere tüm projelerde %50 oranında hisseye sahip olma hakkı tanınmıştır. Katar'ın öncelikli olarak geliştirmeye çalıştığı tarım, sağlık, eğitim ve turizm gibi hizmet sektörleri ve sanayi alanlarında %100 yabancı sermaye izni verilebilmektedir. Petrol ve gaz endüstrisi yabancı yatırımcılar için en önde gelen sektörlerdir ve 2010 yılında bu sektörlerde gelecek yabancı yatırım tutarının 100 milyar doları geçeceği öngörülmektedir.

Ülkede ofis açmak için yasal olarak %51'i yerli firmaya ait olmak üzere bir sponsorla anlaşılması gerekmektedir. 1970'lerden bu yana Katar'da herhangi bir kamulaştırma yapılmamıştır.

Katar Hükümetinin yabancı yatırımcılar için verdiği teşvikler şunlardır:

- Yabancı şirketlere uygulanan doğalgaz fiyatı: 1 milyon btu (28 m³) = 60-75 cent
- Yabancı şirketlere uygulanan elektrik fiyatı: 1 kWh = 2 cent
- Yabancı şirketlere uygulanan arazi fiyatı: 1 m² = 27 cent

- Makine, alet ve yedek parça ithalatında gümrük vergilerinden muafiyet
- İhracat vergilerinden muafiyet
- Kurumlar vergisinden 5 ila 10 yıl arasında muafiyet
- Gelir vergisinden muafiyet
- İthalatta miktar sınırlamaması olmaması
- Katar Sanayi Geliştirme Bankası'ndan düşük maliyetli finansman
- Yabancı işçi getirebilmek için esnek göç ve iş kanunları

Yabancı ortaklı şirketler limited şirket olarak kurulmaktadır ve kayıtlı sermayesinin %50'sine eşitlenene kadar her yıl karının %10'unu kanuni yedek akçe olarak ayırmak mecburiyetindedir. Yabancılar prensipte mülk edinme hakkına sahip değillerdir. Fakat Doha, Pearl of the Gulf, West Bay Lagoon ve Al-Khor'un bazı bölümlerinde hem konut hem de ticari araziler yabancılara açıktır. Bu bölgelere yabancılara mülk edinme hakkı tanınmıştır.

Katar Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı ülkede bir Serbest Yatırım Bölgesi (FIZ) kurulması ile ilgili çalışmalar yapıldığı yönünde açıklama yapmıştır. Nereye kurulacağı henüz belirlenmemiş olan Serbest Yatırım Bölgesi'nin esas olarak imalat ve hizmet sektörlerinde yoğunlaşacağı ve kısa bir süre içinde FIZ Düzenleme İdaresi'nin kurulacağı belirtilmiştir. Katarlılar ve yabancıların sahip olduğu bireysel ve müşterek şirketlerin bu bölgelerde başka herhangi bir izin alamadan ve formalite gerçekleştirilmeden özel ve limited şirketler kurabileceğinin altı çizilmiştir. Ayrıca, FIZ'de yer alan şirketlerin 20 yıl süreyle gelir vergisi ve doğrudan veya dolaylı diğer tüm vergilerden muaf olacakları ve Katar piyasası için ithal ettikleri mallar hariç ve ihraç edecekleri mallar için gümrük vergisi ödemeyecekleri ve gelirlerini yurtdışına gönderme konusunda da herhangi bir şarta bağlı olmayacakları altı çizilen diğer konular arasındadır.

2.4. DIŞ TİCARET

Tablo 2. Katar'ın Dış Ticareti (FOB, milyon dolar)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
İhracat	11,594	10,871	10,978	13,193	16,575	25,761	30,369	33,279
İthalat	3,252	3,758	4,052	4,897	5,975	9,063	12,360	15,322
Hacim	14,846	14,629	15,030	18,090	22,550	34,824	42,729	48,601
Denge	8,342	7,113	6,926	8,296	10,600	16,698	18,009	17,957

Kaynak: Economist Intelligence Unit, 16 Ocak 2007

Ülkenin dış ticareti önemli oranlarda petrol sektörünün performansına ve uluslararası pazarlarda oluşan ham petrol fiyatlarına bağlı olarak değişiklik göstermektedir. İhracat 2004 yılında 17.5 milyar \$ iken, bu değer 2007 yılında 33.2 milyar \$'a yükselmiştir.

Ham petrol ülkenin tek ihracat maddesi olarak kabul görürken, doğal gaz ve sıvılaştırılmış doğal gaz, yoğunlaştırılmış gaz ve petro-kimyasalların ihracatı arttıkça petrolün ekonomideki önemi göreceli olarak biraz azalmaktadır. Bu eğilimin gaza dayalı sanayilerin büyümesine paralel olarak devam edeceği düşünülmektedir. Katar'ın ihracatı incelendiğinde 2006 yılında 14,8 milyar dolar tutarında petrol ve petrol ürünleri, 7,5 milyar dolar tutarında doğal gaz ihraç etmiştir. Bu rakamlar petrol ve doğal gaz ihracatının toplam ihracatın %85'ini oluşturduğunu göstermektedir.

İthal değerleri enerji sektörünün ihtiyaçlarına paralel olarak büyümeye devam etmektedir. İthal harcamaları incelendiğinde imalat sanayi için gerekli makine ithalatının önemli oranlarda gerçekleştirildiği görülebilir.

İthalatının büyük bir çoğunluğunu başta Fransa olmak üzere, Japonya, ABD, İtalya ve Almanya'dan sağlamaktadır. Katar'a en fazla ihracat yapan ülkelere bakıldığında petrol ve gaz geliştirme kontratlarını kazanan ülkelerin başta geldiğini görülmektedir. Bu çerçevede Katar en fazla Japonya, Güney Kore, Singapur, Tayland ve İspanya'ya ihracat gerçekleştirmektedir.

2001 yılının Aralık ayında gerçekleştirilen zirve toplantısında Körfez İşbirliği Konseyi gümrük birliğini kurmayı kabul etmiştir. Liderlerin aralarında yaptığı görüşmelerde ithal mallarda % 5 oranında bir vergi uygulandığı belirtilmiştir. Ayrıca belirlenen 53 ürün de gümrük vergisinden muaf tutulmuştur. Yerel sanayiler tarafından kullanılan makine ve hammaddeler de gümrük vergilerinden muaf tutulmaktadır.

Katar için yeni gümrük oranları pek bir şey ifade etmemektedir. Daha önceden uygulanan standart tarife %4'tü. Körfez İşbirliği Teşkilatının nihai amacı ise AB ile gümrük birliğini oluşturmaktır. AB Serbest Ticaret Anlaşmaları için Körfez Ülkelerinin aralarında gümrük birliği oluşturmasını bir ön koşul olarak ileri sürmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

Türkiye ile Katar arasında sorun bulunmamaktadır. Bölgesel ve küresel konularda işbirliği ve diyalogumuz devam etmektedir. Katar Emiri Sheikh Hamad bin Khalifa al Thani'nin 25-26 Aralık 2001 tarihlerinde ülkemize yaptığı resmi ziyaret gerek imzalanan "Güvenlik İşbirliği", "Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması", "Çifte Vergilendirmeyi Önlenmesi" gibi önemli anlaşmalar gerek verilen mesajlar bakımından Türkiye-Katar ikili ilişkilerine önemli ivme kazandırmıştır.

3.1. TİCARİ İLİŞKİLER

Katar'ın kişi başına gelir ve gayri safi milli hasılasının son derece yüksek olduğu ve bu nedenle çok yüksek bir yatırım ve ithalat potansiyeli olduğu bilinmesine rağmen Türkiye'nin bu ülke ile ticaret hacmi potansiyelin altındadır fakat hızla artma yönünde gelişme göstermektedir.

Katar'a ihracatımızda, makine, motorlu araç ve parçaları ile tekstil, giyim eşyası ve halı başlıca iki temel grubu oluşturmaktadır. Gıda maddeleri ile demir ve çelik mamulleri ise diğer başlıca mal gruplarıdır. Katar'dan ithalatımızda ise, petrokimya ürünleri, işlenmemiş hayvan derisi ve amonyak türevleri başlıca mal gruplarını teşkil etmektedir. Katar'la ticaret rakamları milyon Dolar cinsinden aşağıdaki tabloda mevcuttur:

TABLO 8. 2000-2006 Arası Katar-Türkiye ile Dış Ticareti (Milyon Dolar)

Yıllar	İthalat	İhracat	Hacim	Denge
2000	11.30	10.0	21.30	-1.30
2001	5.78	8.40	14.18	2.72
2002	10.66	15.5	26.15	4.83
2003	8.31	15.69	24.0	7.38
2004	15.31	32.46	47.8	17.1
2005	50.72	82.02	132.74	31.29
2006	65.06	342.14	407.2	277,08

Kaynak: T.C. Dışişleri Bakanlığı

Türkiye'nin ihraç ürünleri tüm Körfez ülkelerinde olduğu gibi Katar pazarında da yeterince tanınmamaktadır. Nakliye maliyetleri düşürülebildiği takdirde, başta ev eşyaları, otomotiv yedek parçaları, otomobil lastikleri, inşaat malzemeleri, hazır giyim ve çeşitli tekstil ürünleri, kimyasal maddeler olmak üzere, her türlü gıda ve tüketim ürünleri bakımından Katar Türk firmaları için göz ardı edilmemesi gereken bir pazardır.

İthalatımızda ise % 50'nin üzerinde petrol ve ürünlerinin payı vardır. Yine bu ürünlerden elde edilen plastik ürünlerin payı ise % 44 seviyelerindedir. Üçüncü önemli ithal ürünümüz ise % 2'lik payı ile ham geri olarak verilebilir.

3.2. YATIRIM İLİŞKİLERİ

70 milyonluk nüfusu ve gelişen tüketici profili ile Türkiye, Katarlı yatırımcılar için dinamik ve büyük bir iç pazardır. Katarlı yatırımcılar Avrupa Birliği ile ilişkilerimizin ulaştığı aşama dolayısıyla Türkiye'ye yatırım yapmanın bir avantajı olarak Türkiye üzerinden Avrupa ve Orta Asya'ya ulaşabileceklerdir. Hazine verilerine göre Türkiye'de faaliyet gösteren 6 adet Katar ortaklı şirket bulunmaktadır. Bu şirketlerin toplam sermayesi 255 milyon YTL'dir. Bu toplam sermaye içinde Katar tarafının payı 130 milyon YTL'dir ki bu miktarın Türkiye'deki toplam yabancı sermaye içindeki payı dikkate alınmayacak kadar küçüktür.

3.3. MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ

Katar, başta müteahhitlik ve müşavirlik sektörü olmak üzere inşaat malzemeleri için önemli bir pazar konumundadır. Ancak, özellikle bu sektörde uluslararası düzeyde fazla rekabet vardır. Çin ve Malezya, pazardan pay alma faaliyetlerini sürdüren ülkeler arasındadır. Bu arada, firmalarımızın ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde firmalarını tanıtıcı sunumlarını iyi yapmaları ve ihalelere hazırlık süresince ve ihale aşamasında, yeterli sayıda deneyimli personeli görevlendirmeleri önem arz etmektedir.

Buna rağmen müteahhitlik firmalarımızın, hem özel sektörün sahibi olduğu projelerden ve hem de kamu ihalelerinden pay alma şansları oldukça yüksektir. Uluslararası düzeyde önemli başarılarla imza atan bazı büyük müteahhitlik firmalarımız aşağıdaki tablodan da görüleceği gibi oldukça kısa sürede Katar pazarına en prestijli projelerle girmeyi başarmıştır. Bu ülkede, halen inşaat sektöründe 10 firmamız bulunmaktadır. Bu firmalarımız, 1.8 milyar doları son 8 ayda olmak üzere toplam 2 milyar dolardan fazla proje gerçekleştirmektedirler. Bu değerler içinde, TAV ile bir Japon firmasının ortaklaşa aldığı 809 milyon dolarlık havaalanı terminal projesi ile BAYTUR'un aldığı 610 milyon dolarlık sergi ve kongre merkezi bulunmaktadır. Bu durum, önümüzdeki dönemde bu sektörde çok daha başarılı neticeler alacağımızı göstermektedir. Bu pazara girmek üzere olan yeni firmalarımızla birlikte yukarıda belirtilen proje portföyünden önümüzdeki 5 yıl içinde 5 milyar dolar pay alınması beklenmektedir.

3.4. İKİLİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER, KEK TOPLANTILARI

- Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması 11 Mart 1985 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma çerçevesinde kurulmuş olan Türkiye-Katar Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu (KEK) I. Dönem Toplantısı 18-20 Mayıs 1991 tarihlerinde Doha'da yapılmıştır. Türkiye-Katar III. Dönem KEK Toplantısı ise 19-21 Kasım 2006 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

- Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşması 25 Aralık 2001 tarihinde imzalanmıştır.

• Türkiye-Katar Çifte Vergilendirmeyi Önleme (ÇVÖ) Anlaşması 25-26 Aralık 2001 tarihlerinde Katar Emiri Şeyh bin Khalifa Thani'nin ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret sırasında imzalanmıştır. ÇVÖA Anlaşması'nın uygun bulunduğu dair Kanun Tasarısı TBMM Genel Kurulunda 1 Haziran 2006 tarihinde görüşülerek kanunlaşmış ve 5 Haziran 2006 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

• Turizm İşbirliği Mutabakat Zaptı 25 Aralık 2001 tarihinde Katar Devlet Emiri Şeyh Hamad Bin Khalifa Al-Thani'nin ülkemizi ziyareti esnasında imzalanmıştır.

• Katar Emiri Al-Thani'nin ülkemize gerçekleştirdiği resmi ziyaret çerçevesinde, Türk Standardları Enstitüsü ile Katar Standardlar, Ölçümler ve Tüketicinin Korunması Departmanı arasında 25 Aralık 2001 tarihinde bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Türkiye-Katar İş Konseyi'nin mümkün olan en kısa sürede kurulması, ülkemize daha çok yatırım çekilebilmesi açısından önem arz etmektedir. DEİK'in, Körfez'e yönelik bölgesel bir oluşum için çalışmaları devam etmektedir.

3.5. İŞBİRLİĞİ ALANLARI VE İKİLİ TİCARETİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ALINABİLECEK ÖNLEMLER

- Türkiye-Katar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için önce buna temel oluşturulacak yasal altyapının geliştirilmesi gerekmektedir. İmzalanan ancak henüz yürürlüğe girmemiş bulunan Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması ve Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması bir an önce etkin hale getirilmelidir.
- Kişi başına gelir ve gayri safi milli hasılası yüksek ve makro-ekonomik göstergeleri istikrarlı olan Katar, Türkiye'nin dünya piyasalarında karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu ev eşyaları, otomotiv yedek parçaları, otomobil lastikleri, inşaat malzemeleri, hazır giyim ve çeşitli tekstil ürünleri, kimyasal maddeler, her türlü gıda ve tüketim ürünleri için göz ardı edilmemesi gereken bir pazardır.
- Katar'da halen inşaat sektöründe içlerinde BAYTUR (sosyal tesis ve konut yapım projeleri gerçekleştirmektedir) ve GAMA'nın (sanayi tesisi yapım projeleri gerçekleştirmektedir) da olduğu 10 Türk firması bulunmaktadır.
- Tüm Körfez ülkeleriyle olduğu gibi Katar'la da ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilebilmesinde kamu ve özel sektör kuruluşlarımızın yakın işbirliği ve eşgüdüm içinde bulunmaları ve girişimcilerimizin Eximbank ve ticari krediler dahil gerekli her türlü tedbir ile desteklenmeleri önem arz etmektedir.
- Öte yandan, Türk ihraç ürünlerinin yeterince tanınmadığı Katar'da fuarlara geniş ölçüde katılım sağlanmasının veya ürünlerimizi tanıtıcı nitelikte sürekli ihraç ürünleri sergileri açılmasının ihracatımızı artıracacağı düşünülmektedir.
- Ulaşım sektörüne önem verilmeli, deniz-hava-karayolu taşımacılığına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

- KOBİ'lerin Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da ticari anlamda daha aktif olabilmesi için gerek devlet kurumları gerekse sivil toplum kuruluşları tarafından gerekli bilgilendirme ve teşvik çalışmaları yapılmalıdır.
- KOBİ'lerin ticarete daha aktif yer almasını engelleyen finansal sorunlara çözüm niteliğinde İslam Kalkınma Bankası KOBİ'lere özgü, piyasa şartlarında daha cazip kredi olanakları sağlayacak bir sistem geliştirmek için etkin çalışmalar yapılmalıdır.
- İslam ülkeleri arasında oluşturulmaya çalışılan ürün standartları kriterleri biran evvel uygulanmaya konmalıdır. Böylece Türkiye'den ihraç edilen ürünler Katar'daki beklentiyi karşılayabilecektir.

3.6. DEĞERLENDİRME

Katar ile henüz arzu edilen seviyelerde bir ticaret ilişkisi kurulamamıştır. Son zamanlarda Körfez ülkeleri genel anlamda ilgi çekmekte ve bu ülkelere özel önemin verilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Küçük bir ülke olması nedeni ile nüfusu oldukça azdır. Buna karşın 750 000 civarında bir nüfusa sahip olan ülkede kişi başına düşen gelir de oldukça üst seviyelerdedir. Son zamanlarda da sürekli olarak ticaret fazlası veren bu ülke ile daha yakın ilişkilere girmekte fayda vardır. Bu ticaret fazlasının bir kısmı ülkede gerçekleştirilecek olan yatırımlara ayrılırken, bir kısmı da yurtdışında yatırımlara yönlenecektir. Bu yüzden ülke yatırımlarının çok yakından takip edilmesinde fayda vardır. İnşaat sanayi ürünleri, petro-kimya ürünleri ve petrole dayalı sanayi ürünleri konusunda gerçekleştirilecek ortak yatırımlar Türkiye açısından da iyi bir şekilde değerlendirilmelidir.

3.7. YARARLI ADRESLER

Katar Devleti Büyükelçiliği

Karaca Sok. No:19

G.O.P./Ankara

Tel: (312) 4411364

Faks: (312) 4411544

Doha Ofisi Dış Ticaret Müsteşarlığı

T.C. Doha Büyükelçiliği P.O.Box 1977

DOHAQATAR

00 974 436 78 76 00

974 579 63 29

00 974 436 78 76

Dtqatar@qatar.net.qa

Devlete Ait Kurumlar

Dışişleri Bakanlığı	www.mofa.gov.qa
Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı	www.mec.gov.qa
İçişleri Bakanlığı	www.moi.gov.qa
Eğitim Bakanlığı	www.moe.edu.qa
Katar Turizm Otoritesi	www.experienceqatar.com
Katar Turizm	www.qatartourism.org
İslami İşler Bakanlığı	www.islam.gov.qa
Coğrafi Bilgi Sistemleri Merkezi	www.gisqatar.org.qa
Belediye İşleri ve Tarım Bakanlığı	www.mmaa.gov.qa
Katar' a Hoş Geldiniz	www.waiviata.com.au
Katar Petrol	www.qp.com.qa
Hamad Tıp Şirketi	www.hmcqa.org
Katar Bilgi Magazini	www.qatarinfo.com
Katar Merkez Bankası	www.qcb.gov.qa
Katar Planlama Konseyi	www.planning.gov.qa
Sanayi Danışmanlığı Körfez Organizasyonu	www.goic.gov.qa
Merkezi İhale Komitesi	www.ctcqatar.net
Merkezi Belediye Konseyi	www.cmcqatar.org
İdare Geliştirme Enstitüsü	www.iad.gov.qa

İş Çevreleri

Katar Ticaret ve Sanayi Odası	www.qcci.org
Doha Sermaye Piyasası	www.dsm.com.qa
ABD-Katar İş Konseyi	www.qatarbusinesscouncil.org
Katar Finans Merkezi	www.qfc.com.qa
Müslüman Ticaret	www.muslimtrade.net
Katar'daki İhaleler	www.petroservlimited.com
Katar Firma Endeksi	www.albender.com
Qatar Industrial Manufacturing Company	www.qimco.com
Transport and Communications	www.gulfairco.com
Qatar Airways	www.qatarairways.com
The Qatar Telecom (QTel)	www.qtel.com.qa
QAPCO	www.qapco.com
QAFCO	www.qafco.com

KAYNAKÇA

1. **Katar Ülke Profili**, İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi (İGEME), 2006
2. **Katar Ülke Bülteni**, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Kasım 2005
3. **Dış Pazarlar: Katar**, Kobi Efor Dergisi, Mayıs 2007
4. **Katar**, Vikipedi, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Katar>
5. **Katar Ülke Bilgileri**, Allnet Ülkeler Rehberi, <http://www.ulkeler.net/katar.htm>
6. **Qatar**, CIA – The World Factbook, 24 Ocak 2008
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/mo.html>
7. **Country Profile Qatar**, Economist Inteligence Unit, 16 Ocak 2007
8. **Katar Müteahhitlik Pazarı ve Katar'daki Türk Müteahhitlik Firmalarının Faaliyetleri**,
Dış Ticaret Müsteşarlığı Anlaşmalar Genel Müdürlüğü, Mayıs 2007
9. **Türkiye-Katar Ekonomik ve Ticari İlişkileri**, T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2008
10. **Türkiye-Katar Siyasi İlişkileri**, T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2008
11. **Türkiye-Katar İşbirliği**, El Şark Gazetesi, 14 Kasım 2005